

[Anden næstformand]

Forslag til lov om gymnasiet m.v.

Af undervisnings- og forskningsministeren
(Ole Vig Jensen, fg.).
(Fremsat 22/11 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Kvalitetsforvirring, regelopløsning, afdemokratisering og ministerstyring er blot nogle af de bemærkninger, jeg har hørt til det fremsatte lovforslag.

Forslaget berører ganske mange i befolkningen: de unge, som skal i gang med deres uddannelse, forældre, som vil deres børn det bedste, ansatte, som yder deres yderste, og endelig butikken Danmark, som er afhængig af, hvordan vi tilrettelægger en udvikling, en uddannelsespolitik, som lever op til de udfordringer, det åbne Europa vil medføre.

Man stiller sig selv det spørgsmål: Hvem er det egentlig, der ønsker denne lovændring? Er det lærerne? Er det eleverne? Rektorerne? Politikerne? Eller er det blot endnu en af undervisningsministerens fikse ideer? Høringssvarene kunne tyde på det.

33 paragraffer i lovforslaget. I så godt som alle paragrafferne, ikke mindre end 36 gange, er nævnt ministerbeføjelser. Hvem kan så overhovedet overskue konsekvenserne af denne lov? 36 ministerbemyndigelser!

Hvis man var grov, kunne man såmænd sige, at man kunne klare sig med en enkelt paragraf, som skulle have følgende ordlyd: »Undervisningsministeren fastsætter og udformer regler for gymnasiet. Herefter går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.« Nu er vi ikke så grove i Socialdemokratiet, så vi vil naturligvis sagligt forholde os til forslaget.

Vi kan kun udtrykke tilfredshed over, at det fremsatte forslag undervejs har undergået meget betydelige ændringer. Undervisningsministeren har fået belæring om at ændre forslaget, fordi modstanden var for massiv hos alle berørte parter mod f.eks. indførelse af taxameterstyrelsesprincipper. Taxameterstyringsprincippet vil fremover blive erstattet af et amtsligt bloktilskudssystem med tilskud til de enkelte skoler ud fra elevtallet m.v.

Socialdemokratiet kan tilslutte sig et bloktilskudssystem, hvor elevtallet er en af de faktorer, der indgår i beregningsgrundlaget.

Socialdemokratiet ønsker et uddannelses tilbud til alle unge. Men vi er særdeles bekymrede med hensyn til, om ministeren overhovedet alligevel vil det eller forsøger at snige en form for taxametersystem ind i § 16, stk. 3, hvor undervisningsministeren helt selv tiltager sig retten til at fastsætte bestemmelser, der regulerer driftsudgifterne pr. elev.

Forslaget lægger desuden op til en ændring af lærerløn timerforbruget til fordel for en timestyringsmodel. Vil det betyde, at overenskomst-mæssigt aftalte anciennitetsstigninger, arbejdstidsforkortelser eller f.eks. ferieforlængelser fremover skal betales af elever og af ansatte?

Frit skolevalg, siger lovforslaget. Er det frit, at det fremover er rektor, der suverænt optager ansøgere? Det er svært at se, hvilken elevfordelingsprocedure man fremover skal anvende, f.eks. når elever, som har søgt optagelse på et bestemt gymnasium, ikke får deres 1. prioritet indfriet. Hvor skal ansøgningerne sendes hen i første instans? Hvem skal videresende de overskydende ansøgninger, og hvem skal de sendes til, og hvem skal fordele?

Det er nødvendigt at opretholde en velorganiseret, koordineret elevfordelingsprocedure for det første af retssikkerhedshensyn over for den enkelte elev og af hensyn til en hensigtsmæssig udnyttelse af eksisterende gymnasiekapacitet og amternes økonomiske planlægning.

Socialdemokratiet går ind for demokrati, men et demokrati, som styrker ansattes, brugeres og borgernes indflydelse. Ministeren ønsker alene selv magten og bemyndigelserne. Vi kan godt i princippet tilslutte os indførelsen af en eller anden form for gymnasiebestyrelse – det har vi gjort på folkeskoleområdet – men forudsætningerne i et gymnasium er anderledes. Alene det, at en stor del af eleverne er myndige, medfører ændrede forudsætninger.

Socialdemokratiet er åben for en dialog, men vi ønsker nærdemokrati og ikke, at alle udenforstående skal have flertallet i en gymnasiebestyrelse. Et centralpædagogisk tilsyn mener vi skal fortsætte, men ikke med ministeren som overrektor. Det finder vi ikke klogt.

Lovforslaget har så mange og uoverskuelige konsekvenser, at vi på det foreliggende grundlag må afvise forslaget. Men vi er altid rede til at